

DÉLBÁCSKA

Szerkesztőség: Templomudvar 2. szám alatt
 Kiadóhivatal: Sándor Régens-utca 39. szám.
 Sürgőnycim: „Délbácska”. Telefonszám: 137.

POLITIKAI NAPILAP

Előfizetési ár: Egy óra . . . 10 Din.
 Negyedévre: 30 Din. — Félévre . . . 60 Din.
 Egyes szám ára fél dinár.

Hihetetlen

Események játszódnak le mostanában a diplomáciának nevezett titkos vállalat boszorkánykonyhájában. Sejtések, amelyek az emberiség egy részének lelkében már régen megfogamzottak, most testet kezdenek ölteni és valósággá lesznek. A tömeg pszichéjének kiszámíthatatlan és megoldhatatlan megnyilvánulásai már régebben a valóságba telepítették át azokat a terveket, amelyek akkor még a legmerészebb fantázia szülöttei voltak. Egy titkos megérzése az eljövendőknek, már ott élt a tudat legmélyén és ösztönös sejtéssel mutatott rá arra a nagy pontra, amely szintelen feketeségében is élesen mutatta az ő számára azt, aminek megtörténe még ma is csak a jövő eseménye. A lelki depresszió legsötétebb napjaiban is, amikor semmi remény nem csillogott a láthatáron és semmi sem jelentette, hogy a megkönyebülés mégis csak eljövend, már akkor hihetetlen és érzékileg megfoghatatlan bizalommal várták a világtörténelem legjelentősebb és a nemzetek életében döntő fontosságú átalakulás bekövetkezését. A távoli sejtések éltek csak benne, de a matematikai pontosságot megsejyenyítő biztossággal mutatott rá arra az egyetlen lehetőségre, amely a föld megtépázott, agyongázolt, fölégetett és megcsontított mivoltából ismét teljes, friss, élő és élni tudó egészet fog alkotni. Tudta, érezte és hitt benne, hogy a nyomor kálváriája, a kérlelhetetlen gög, az engesztelhetetlen gyűlölség egyszer véget fog érni, mert a bukás csíráját hordja magában. Az események vaskövetkezetessége már utal arra, ami kikerülhetetlenül közeleg. Az élet elfojtása, a haladás megnyomoritása csak ideig-óráig sikerül, de akkor a leigázott erők hatalmas erővel robbannak ki és csak a biztosító szelepeknek idején és helyén való elhelyezésétől függ, vajjon ezek az erők hasznos vagy káros irányban fognak-e érvényesülni. Hatalmas energiaforrás van most tétlenségre kárhoztatva: Németország, ezt akarja megnyerni ma Anglia. Az angol-német szövetség már nem fantázia és ha valósággá lesz, akkor új fejezet kezdődik a nemzetek történetében.

A „Daily Herald“ angol-német szövetségről ír

Anglia a katonai szankciók ellen. — Az angol kormány moratóriumot ajánl.

LONDON, nov. 30. Az angol-német szövetség gondolata, mely a francia hivatalos körök, a közvélemény és a sajtót egyaránt az utóbbi napokban a legnagyobb izgalommal töltötte el, most már az angol sajtóban is felbukkant. A „Daily Herald“ közli, hogy nagyon is lehetséges az európai diplomáciának olyan átalakulása, melyben az angol-francia antant helyébe egy angol-német egyesülés kerülne. A lap hihetőnek tartja azon hírt is, hogy az angol kormány Németország javára két évi moratóriumot javasol. Ennek megtagadása esetén Anglia semmi esetre sem venne részt újabb büntető rendszabályokban. Ha pedig Franciaország hozzájárulna a moratóriumhoz, akkor Anglia arra bátorítaná Németországot, hogy fizetőkép-telenséget jelentsen.

PÁRIS, nov. 30. A Temps vezércikkben közli azon szenzációt, hogy Anglia jegyzékben fordul a nagykövetek tanácsához, amelyben követeli a Rajnamentén életbeléptetett katonai szankciók megszüntetését. Ugyanezen jegyzékben Anglia javasolja, hogy Németország lefegyverzésének ellenőrzésére a mostani bizottságnál kisebb szervezetet létesítsenek.

LONDON, nov. 30. A Reuter távirati ügynökség jelenti: Az angol kormány a német jóvátétel kérdését minden tekintetből részletes tárgyalás alá veszi. City körökben a német moratóriumot helyeslik.

Leleplezett német reakciók szervezetek.

Berlin, november 30. A berlini rendőrség a napokban újabb titkos monarchista szervezeteket fedezett fel, amelyek a német militarizmus újraszervezésével restaurációs terveket készítettek elő. A szervezetek, mint mezőgazdasági egyesületek működtek, gabonaraktáraikban pedig óriási mennyiségű fegyvert és lőszeret találtak. Számos letartóztatás történt.

Az olasz flottá leszerelésének kérdése.

Páris, november 30. A francia lapok szerint a washingtoni konferencia nemsokára az Adriai és Földközi tengeri flották leszerelésének kérdését fogja tárgyalni. A lapok előtt ismeretlen az olaszok magatartása, de megjegyzik, hogy az olasz delegáció tagjain bizonyos idegesség észlelhető.

Károly exkirály tartásdíja.

Bécs, nov. 30. Itteni politikai körök véleménye szerint a nagykövetek konferenciája semmi körülmények között nem mondhat le arról, hogy Károly exkirály tartásdíját az utódállamok fizessék meg.

Német hadikárpótlás Jugoszláviának.

Wiesbaden, nov. 30. A jóvátételi bizottság jugoszláv delegátusa újabban a következő rendelkezéseket tette hadikárpótlás címén Németországban: Kétszáz mozdony, hétezer vagon, tízezer tejeskanna, huszezer borona, ötezer permetező gép, tizenkétezer gyapjutaró és egyéb gazdasági kellékek.

Lloyd George meg akarja szüntetni a pénzügyi khaoszt.

London, nov. 30. Az angol lapok közlései szerint Lloyd George miniszterelnök a közeljövőben egy nagyszabású pénzügyi tervezetet fog ismertetni, amely hivatott lesz az általános pénzügyi khaoszt megszüntetni. Tervezete szerint a német államot újból be kell vonni a világkereskedelembé, mert Németország a nyugati ipar és kereskedelem legjobb közvetítője Kelet-Európa felé.

A dalmáciai 3 ik zóna kiürítése

Beograd, nov. 30. Az olasz kormány legutóbb elhatározta, hogy december elején megkezdje a harmadik dalmát zóna kiürítését a rapallói szerződés értelmében.

Rendelet készül a külföldi kifizetésekről.

A „Pravda“ írja, hogy az igazságügyminiszter egy javaslatot fogadott el, amely szerint a külföldi kifizetések elhalaszthatók legyenek két évre. Még pedig azon feltétel mellett, hogy minden adósság dinárral fizetendő, külön megállapított kurzus szerint.

Ezen fedezet alapjául szolgálna egy angol font 150 dinár értékben. A többi valutának a dinárral szembeni viszonyát azután majd ennek alapján állapítják meg.

Az utódállamok posta és távirtda egyezménye

Portorose, november 30. A portorosei tanácskozások egyik legfontosabb részét, a posta és távirtda egyezményt megkötötték. Ausztria, Magyarország, Csehország és Románia között a levél és levelezőlap forgalomban a postadíjak mérséklésében állapodtak meg. A tanácskozások során a postal címzések és a helységnevek használata nagy vitára adott alkalmat. A románok ugyanis azt követelték, hogy a magyar postai igazgatóság figyelembe véve a közönséget, miszerint ezután kizárólag az új helységneveket használja minthogy azonban ez ellen a magyar delegátusok erőlesen tiltakoztak, az olaszok közvetítő indítványát fogadtatott el. E szerint legelső sorban is megállapítják egy nemzetközi postairoda útján az összes új helységneveket s azokat az összes államokkal megismertetik. A közönségnek hat hónapi időt adnak az új helység nevek eltanulására s csak ez idő után kívánják meg, hogy azokat alkalmazza.

A távirat és telefonszolgálat körül is igen fontos megállapodásokat létesítettek. Új telefonvonalat állítanak be Olaszország, Triest, Budapest és Budapest Kassa Prága között. Csehország a Bécs Budapest közötti telefonösszeköttetés megújítására Pozsonyon át új áramkört bocsát Magyarország rendelkezésére. Új táviróvonal lesz Budapest és Nyitra, valamint Budapest és Zólyom között. Új táviró összeköttetést kap ezenkívül Bukarest-Lemberg, Szeged-Arad, Szeged Temesvár, Budapest-Szabadka, Budapest Zagreb, és Budapest-Belgrád. Ez utóbbi hét viszonylatban helyreállítják a telefonforgalmat is.

Ostenburg vallomása

Budapest, november 30. Ostenburg ör-nagyot, aki csapataival fedezte Károly exkirály útját Soprontól Budapest felé, elfogatása óta több ízben kihallgatták. Ostenburg a kihallgatások alkalmával mindig ugyanugy mondotta el a király útjának részleteit. Vallomásának lényege a következő:

Az uralkodó váratlanul érkezett Dénesfalvára. Eredetileg ugyanis az volt a terve, hogy Svájcból egyenesen Budapestre megy. A repülőgép azonban motorhiba következtében elromlott és így a király a megállapított programtól eltérően kénytelen volt útját félbeszakítani. Így akadt meg a repülőgép Dénesfalván. Amint Ostenburg megtudta, hogy Károly megérkezett, azonnal autóba szállt és jelentkezett a királynál. Akkor még nem volt a király körül a Cziráky grófi család tagjain kívül senki sem. Lehár csak később érkezett meg, mert nem volt módjában idejében megjönni. A király kijelentette Ostenburgnak, hogy nagyon fontos ügyben szeretne beszélni titkos tanácsosaival. A titkos tanácsosok közül az időben nem volt más Nyugatmagyarországon, mint Andrassy Gyula gróf és Rakovszky István. Ostenburg ezután még elmondta, hogy a kormányalakításáról nem tudott, ez őt nem is érdekelt. Minden gondja az volt, hogy a rend fenntartására vigyázzon. Mikor a király Sopronból elindult, kíséretéhez csatlakozott és addig ment vele, ameddig lehetséges volt. A helyőrségek magatartását egyáltalán nem befolyásolta és mindaz, ami történt, csupán csak a király megérkezésének következménye volt. Amikor újból visszakérültek Tatára ő ismét a király kíséretében tartózkodott. Az uralkodó mellől csak annak egyenes parancsára távozott. Minden ezzel ellenkező híresztelés és elfogatásának fantasztikus részletei nem felelnek meg a valóságnak.

Alkotmányozó nemzetgyűlés Oroszországban?

London, nov. 30. A Daily Mail azt a Moszkvából érkező szenzációs hírt közli, hogy Lenin december 16 án elrendeli az alkotmányozó nemzetgyűlés összehívását.

Személyi kombinációk a kormányalakítás körül

Beograd, nov. 30. A kormányválságot a mai nap folyamán sem oldották meg. A demokratapárt miniszterjelölő bizottsága, melyben Davidovics, dr. Zserjav, dr. Veljkovics, dr. Marinkovics és dr. Ribar vannak, ma este beszélte meg, hogy a demokrata pártból kik lépnek be az új kabinetbe. Több mint valószínű, hogy dr. Kumanudi megmarad pénzügyminiszternek, habár dr. Veljkovics és dr. Marinkovics rosszallják pénzügyi politikáját. Miután a bizottság ülése késő estig tartott, Davidovics ma nem találkozhatott Sztanovejics radikális delegátussal. A radikálisok valószínűleg bevárják, hogy a demokrata párt jelölje ki minisztereit és csak ezután jelölik ki a saját pártjukból a jövő kormány tagjait. Habár még nem lehet bizonyossággal állítani, hogy kik lesznek az új radikális miniszterek, valószínű, hogy Pasics, Uzunovics és Miletics Krszta megmaradnak és feltétlenül belép az új kormányba Vuicsics Milorad is. Davidovics Lyuba ma délelőtt látogatást tett a muzulmán klubban és az ott levő néhány muzulmán képviselőtől megkérdezte, hogy mi a klub álláspontja a mostani politikai helyzetről? A képviselők azt válaszol-

ták, hogy a klub egyetlen kívánsága a válság gyors megoldása, miniszterekkel szemben pedig teljes bizalommal viselkednek.

A demokrata párt ülése.

A demokrata párt mai ülésén folytatták a kormány programja feletti vitát. Dr. Csubrovics Pavia, montenegrói demokrata képviselő éles hangon támadta dr. Krizman erdészeti miniszter politikáját. Állítása szerint dr. Krizman nagy károkat okozott az államnak azzal, hogy rossz szempontok szerint osztotta ki az erdőkihasználási koncessziókat. A támadás miatt dr. Krizman minden valószínűség szerint le fog tárcájáról mondani.

A radikálisok ülése.

A radikális párt ma délutáni ülésén a **szociálpolitikai minisztérium felosztásáról tárgyalt**, miután a tárca a demokraták kezén van. A radikális klub ezen újabb kívánságáról Sztanovejics Aca fogja értesíteni a demokrata pártot.

Miután a szlovén demokraták is ragaszkodnak egy tárcahoz, követelni fogják, hogy dr. Kukovec szociálpolitikai miniszter helyébe dr. Zserjav kerüljön.

A közép-európai államok a leszerelési konferencián?

Páris, nov. 30. Csehszlovák politikai körökben a szenzáció erejével hat azon hír, hogy Németországot meghívják a washingtoni tárgyalásokra. A lapok azon véleményüknek adnak kifejezést, hogy a szárazföldi leszerelés tárgyalásánál a kisantant és az összes közép-európai államok delegátusainak is meg kellene jelenni, mert ez a kérdés őket érdekli elsősorban.

Az olaszok 160 millió lírát követelnek Csehszlovákiától

Prága, nov. 30. A prágai olasz követ tegnap értesítette a csehszlovák külügyi bizottságot, hogy Olaszország Csehszlovákiától százhatvan millió lírát követel a csehszlovák légionárusok háboru alatti eltartásáért. A cseh közvéleményben nagy elégedetlenséget szült a követelés. Az adósság elismerését különösen a demokraták ellenzik. Kramarz állítása szerint az olaszok hadizsákmányaik legnagyobb részét éppen a cseh legionistáknak köszönhetik.

Megkezdik a régens elleni merénylők bűnperének tárgyalását.

Beograd, nov. 30. Vuics vizsgálóbíró, aki a régens elleni merénylet ügyében a vizsgálót vezet, a nyomozási eljárást befejezettek jelentette ki. Az összes vádlottakat (kb. 80) az egész anyagot a vádirattal együtt tegnap adták át a beogradi elsőfoku bíróságnak. A bűnügy vádlottjai két csoportba vannak osztva. Az első csoportba tartoznak azok a kommunisták, akik államellenes tevékenységet fejtettek ki és a jelenlegi államrendszer felborításán dolgoztak. A második csoportba azok osztattak be, akik közvetve, vagy közvetlenül részesei voltak a régens ellen tervezett merényletnek. A többi letartóztatott (kb. 100) az illetékes bíróságok elé kerül. A tárgyalást pár nap múlva a Kollarac-vendéglő nagytermében fogják megkezdeni.

ELADO MODERN HÁLÓSZOBA
tükrös szekrények, tükrös mosdóval, nagy toalettükörrel világos tisztá keményfából masszív készítmény lakás hiány miatt. Cím a kiadóban.
1910-1-3

Festő és rajztanfolyam

1906 nyitattik kezdők és haladók részére TERLABA Lövész-u. 22.

KÉRJEN MINDENÜTT GYERMEK-TÁPLISZTET

1 doboz ára 36/-

Legjobb táplálék csecsemőknek.

Rendkívül hathatós szer gyomorbeteg, lábbadozók és különösen minden korú rosszul tápláltak és gyenge-alkatúak részére.

KAPHATÓ MINDENÜTT!

„SALUBRA” Vegyi-Tápszergyár R. T.

ZAGREB

Boskoviteva ul. 23. Telefon17-91.

Gyár: NOVA GRADISKA

Sztraj

Hálva azalt a Szkopasz, kés Az asztalo pezsgő, a oszriga és lett a bági léptekkel zenekar le asztalón szónokolt:

— do!ta: km virul?

A b varták m

oidalról.

Her

bennük hogy kiv geduető senek b meglzet adó? N

Éhség é itt körü van urá linben látom ü önké kával azért t de ne Uralm én ré azért

borul reglet vonó szala magá

Fias

rómal közli vatiká a Sze jezést augus toni állásj viszo rhé eszül egyi kent renc hag vég fel haj

fel

dó

tal

kl

vá

ta

is

re

a

z

Hogyan működik az újvidéki csodajós

— 20 dinár egy grafológiai műremek. —

Ujvidék, nov. 30. (A Délbácska munkatársától.) A csodaember, aki a múltba néz és a jövőbe lát, csendes és szerény meghajlással áll meg az asztal előtt. Hátramögött a cigány játszik: Nur eine Nacht... A muzsikában alig érteni a szavait. Valaki egy megdöbbenéssel gesztussal feléje int, mire a csodajós azonnal leül az asztalhoz. Rövid diskusszus után az asztalra pakolja transzcendentális tudományának összes segítőeszközeit. Az egész nem sok. Két nagyító üveg kerül az asztalra, amilyent a rovargyűjtők használnak és egy keretbe foglalt, homoru reflektorüveg, amely még nemrégben egy villamos zseblámpán terjeszthette a világosságot. A csodajósnak, a grafológiai csodának hosszú, reszkető és ideges ujjai vannak, az arca sápadtságában bizonytalanul vibrál két mélyenülő, réveteg szeme. Egész bizonyosan morfinista.

Öten ülünk az asztalnál a mutatvány kezdetén, amely csakhamar nézőket csődít az asztal köré. Valaki az asztalra csapja a tenyerét. A grafológiai tudományok mestere csak lassan nyúl a kéz után. Megnézi kívül-belül. Mintha a tisztábbik felét keresné. Hátramögött a primás izgatottan kezd figyelni. Az asztalnál csönd. Valaki nevetni akar. Lepisszegik. A jós nagyitót vesz elő. A bogárnagyitót, s azon át hunyorgó szemekkel figyeli a kéz redőit. Hirtelen fölne.

— Hatvan évig fog élni, ha ötven éves koráig más nem történik önnel, — mondja.

A cigány szájából kiesik a cigareta. Ez sok! Ujabb vizsgálat következik, közben a grafológus rágyújt. A gyufaskatulyáját az asztalon hagyja. Valaki belenyúl egy gyufaszálért, s egy vékony kis injekciós tűt húz ki a skatulyából. Csöndes elképedés és részvét a fölfeledés láttára.

— Morfinista — sugja valaki.

Ujabb vizsgálat a második számú nagyítóval, majd egy kis szemlélődés a csukló tájékán a zseblámpa üveggel. Ujabb cigareta, aztán halk köszönetet rebeg a csodaember és egy nagy csomó papírosra minden átmenet nélkül írni kezd.

Tíz percig tart az írás. Apró, finomvonalu betűk torlódnak össze a papíron. Már két oldal van tele, de a csodajós még bírja. Sok törülés után a harmadik oldal is elkészül. Néhányan profán kezekkel nyulnak a csodálatos szerszámok után, a nézők legtöbbször azonban inkább a morfinista csodatü érdekli. A zaj folyton nő, minden sarokból ének, lárma, kacagás zsong, s a grafológus bágyadt arccal kezd írásművének feloivasásába:

— Az élete szerencsés lesz... ha kellemtelenség éri... barát... szerelem... házasság... utazás... betegség... öröm...

Három oldalon keresztül azok a dodonai mondások folytatódnak, amelyeket készen szállított valamikor a vursillvégeken az a papagály, amely az orra elé rakott ládikából a csőrével emelt ki apró cédulákat. Akkor két krajcárt kellett fizetni, ez a mutatvány husz dinárba került.

A grafológiai tudományok fejlődésével ezek után mindenki meg van elégedve.

Nyugatmagyarország megszállása.

Sopron, nov. 30. Az osztrákok megszállták Cserna és Pornóapáti vasmezei községeket. Ezzel birtokukba vették a nekik ígért terület legnagyobb részét, azonban a jelentés a megszállás befejezéséről még nem érkezett.

Az ir kérdés újabb megoldása.

London, nov. 30. Belfastban tegnap megnyitották az Ulsterparlamentet. A miniszterelnök kijelentette, hogy a jelen feltételek mellett nem hajlandó belépni az összes írek kabinetjébe. A kormány javaslatai teljesen elfogadhatatlanok, azért más uton próbálják a kérdést elintézni.

Massaryk nyilatkozata a washingtoni konferenciáról

— „A kultura és a munka áldásain kell felépíteni az új emberi művet” —

Prága, nov. 30. Masaryk elnök tegnapbeszélgetést folytatott a West Newyork World munkatársával, akinek a washingtoni konferenciáról a következő kijelentéseket tette:

— A háboru rémséggel és borzalmal remélhetőleg megtanították Európa és az egész világ államférfiit, hogy most már a kultura és munka áldásain kell felépíteni az új emberi művet. Meggyőződése, hogy a washingtoni konferencia is ezt a felfogást valja és ezzel hozzájárul a világbéke megszilárdításához.

— A program részleteihez az a megjegyzésem lenne, hogy örvendek annak a nagyon üdvös és hasznos ténynek, hogy a konferencia által Amerika Európával és az egész világgal összekötésébe jut és a világ államainak képviselői is érintkezésbe léphetnek, aminek megszemenő jelentőséget tulajdonlok. Bizalommal hiszek az amerikai demokratikus ideáloknak

annál is inkább, mert az Egyesült Államok bebizonyították, hogy semmiféle területiális aspirációt nincsenek Európában és így jótékony befolyást gyakorolhat az európai államokra. Ellensége vagyok az imperializmusnak és a militarizmusnak, de épp ezért ellensége vagyok a szentimentális pacifizmusnak is. A washingtoni konferencia biztos és előre meghatározott program szerint dolgozik. A nagyobb államok képviselőinek azonban figyelemmel kell lenniük arra, hogy a kisebb államokban nemzeti-ségi és nyelvi problémák vannak, amik önállók nem léteznek. Mellékesen rá kell mutatnom arra is, hogy a nagyhatalmak konzervatív módon járnak el a nagy államokkal szemben a kisebbségek rovására. Tekintetbe kell venni, hogy nem csak a számszerű nagyság számít, hanem a kvalitás is.

Friedrich István a szomszédos államok együttműködését hirdeti

— Közös gazdasági terület és egy második, egységes valuta. —

Budapest, november 30. Friedrich István érdekes nyilatkozatot tett egy újságtörőnek a kormány készülő új programjáról. Rémütatott, hogy a jelszavak politikája megbukott. Tisztelet-séges gazdasági politikát kell folytatni és keresni kell a szomszédos államokkal az összeköttetést és barátságot.

— Magyarország — mondotta — Friedrich — csak így segíthet magán. Viszont az utódállamoknak is érdekük a közös munka, mert az ő valójuk is csak akkor emelkedhet, ha az együttműködés létrejön.

— Közös gazdasági területet kell

Bonyolul a magyar helyzet

Az egységes magyar kormánypárt. — A kisgazda-párt nem bomlik fel. — Felső-oliják Bethlen támogatóit a belépésre. —

Budapest, nov. 30. A kisgazdapárt kedden este megtartott értekezlete este hét órakor kezdődött és belenyult a késő éjszakába. Nagyatádi Szabó megismételte régi álláspontját, hogy nem megy bele pártjának feloszlásába. Ezzel azonban nem azt akarja mondani, hogy nem híve az egységes pártnak, hanem kinyitja pártjának kapuit mindenki számára, aki csatlakozni akar. Nagyatádival szemben felszóltak Rubinek, Gömbös és Tomcsányi, akik az egységes párt mellett foglaltak állást. Ezután hosszas vita indult meg, amelyben a képviselők nagy része résztvevő. Végül elfogadták Henc Károly indítványát, amely az eredeti tervszöveggel szemben kimondja, hogy a párt szívesen látja mindazok csatlakozását, akik a kisgazdapárt programját és Bethlen miniszterelnök munkaprogramját elfogadják és magukévá teszik. Ez azt jelenti, hogy akik Bethlen programját elfogadják, azoknak tulajdonképpen a kisgazdapártba kell belépniük.

Az értekezlet után Rubinek Gyula újságtörőnek a következőket jelentette ki: A hozott határozat azt jelenti, hogy a százkét fősől álló kisgazdapárt kész Bethlen háta mögé állni. Csatlakozhatnak hozzá a disszidensek és a kereszténypártiak egy része is, de az egységes pártba belépni szándékozók nem kívánhatják tőlünk, hogy kedvükért feloszlassuk pártunk kereteit. Miután azonban a miniszterelnök által kívánt határozati javaslaton a párt-értekezlet változtatásokat eszközölt, ennek következtében megváltozott a plattform is és én azt hiszem, hogy Bethlen visszaadja megbízatását a kormánynak. Minden valószínűség szerint Bethlen kap újabb megbízást a kormányzótól és így ő, de nem lehetetlen, hogy más miniszterelők is jelezzék a támogatást.

Budapest, nov. 30. A Nemzeti Újság értesülése szerint a kisgazdapárt határozatával az új alakulás terve azon értelemben, ahogyan

szomszédainkkal létrehozni a vámhatárok fenntartásával, de egy második egységes valuta bevezetésével, amely az utódállamok forgalmának lebonyolítását igen megkönnyítené. Ezáltal fix, stabil valutát teremtenénk meg, amelyet négy-öt állam jegybankja garantálna. Nem könnyű az utódállamokkal barátságos gazdasági viszonyt teremteni, azonban mégis meg kell kísérelni, mert ez a szanálás egyetlen útja, egy csapásra meggyógyulna Közép-Európa összes betegségeiből, amelyeket most csak kuruizlószerekkel igyekeznek gyógyítani.

azt Bethlen kontemplálta, csődöt mondott. Bethlen további elhatározásán mulik, hogy a konzekvenciák levonása után a válságnak milyen súlyos következményei lehetnek s hogy a továbbiakban milyen megoldási módokat fog ajánlani a kormánynak.

A Nemzeti Újság értesülése szerint Bethlen szerdán visszaadja megbízatását a kormánynak. A válság valószínűleg hosszabb ideig fog tartani, mert a kormányzó nem fogja Bethlent megbízása alól felmenteni, akinek így új platformot kell választania, amellyel áthidalhatja a felmerült ellentéteket.

Stinnes beszámolója

Berlin, nov. 30. A nagyiparosok szövetségének tegnapi ülésén Stinnes beszámolt londoni utjáról. Kiszivárgott hírek szerint Stinnes közlései kedvezően befolyásolják a nagyipar devizaszegély akcióját. Szerdán a londoni tárgyalásokról a birodalmi kormánynak fognak jelentést tenni.

Feloszlátják a Budapesten működő jóvátételi bizottságot

Páris, nov. 30. A jóvátételi bizottság a „Havas” távirati ügynökség útján a következőket közli: A szövetségesek 1919. október tizennegedikén, Budapest székhellyel, egy bizottságot létesítettek, melynek feladata volt megállapítani, hogy minő értékeket és javakat vittek el Magyarországból egyes szövetséges hadseregek azon időpont után, amikor a volt osztrák-magyar monarchiával az ellenségeskedések megszűntek. Miután ezen bizottság a rábízott feladatának megfelelt, a jóvátételi bizottság elhatározta, hogy a bizottságot december elsején feloszlátja. A külön-bizottság okmánytárát már átszállították a jóvátételi bizottság budapesti irodájába. A bizottság jelentéseit most a jóvátételi bizottság fogja megvizsgálni, hogy eleget tegyen azon feladatnak, amelyet a trianoni szerződés e tekintetben rája hárt.

HIREK.

Sztrá
 Hatv
 asztal a S
 kopasz, k
 Az asztal
 pezsgő, a
 oszriga és
 lett a bág
 léptekkel
 zenekar le
 asztalón
 szónokolt
 U
 do'ta: isz
 virul?
 A b
 varták me
 oldalról.
 Her
 bennük
 hogy kiv
 gedhető
 senek b
 megfiet
 adó? N
 Éhség é
 itt körül
 van ura
 linben
 látom
 öök t
 kával
 azért t
 de ne
 Uralm
 én ré
 azért
 borul
 reglet
 vonó
 szala
 mag
 Flau
 római
 közl
 vatka
 a Sze
 jezsr
 augu
 toni
 állás
 viszo
 rehé
 eszú
 egyt
 kent
 renc
 hag
 vég
 felr
 haj
 fel
 hó
 tai
 kb
 vé
 ta
 is
 r
 s
 a

Lapunk legközelebbi száma a mai államünnep miatt szombaton reggel a rendes időben jelenik meg.

A mai államünnep. A belügyminiszter tegnap délelőtti táviratot intézett a rendőrséghez a mai állami ünnep megtartása ügyében. Eszerint az üzleteknek és ipari vállalatoknak délig kell zárva tartaniok. Délután megint rendesen lehet dolgozni.

Központi állami egyedárusítási igazgatóság Ujvidéken. A kórház háta mögött levő állami monopól raktár teljesen felépült már és nemsokára a monopól igazgatóság is megkezdí működését. A tisztviselők részére azonban nem építettek lakásokat és azért az igazgatóság azzal a kérdéssel fordult a városhoz, hogy harminc tisztviselő részére adjon lakást. A város ennek a kérésnek aligha tud majd eleget tenni.

Államellenes propaganda miatt kiutasított gráci egyetemi tanár. Dr. Alman gráci egyetemi tanárt, aki Velika-Kikindán már több hete tartózkodott, a rendőrség tegnap kiutasította, mert az ottani németiség körében propagandát fejtett ki az SHS állam ellen.

Versenyáruvadás áruszállításra. Az államvasutak igazgatósága 24959—VIII. 1921. sz. a Subotica, Novisad, Zombolya, Veliki Becskerek, Begej és Sombor állomásokra érkező árukra a lakásra és viszont szállítására versenyáruvadás hirtet. (Utánvételes és 1000 kilogrammot meghaladó szállítmány kivételével.) Ajánlatok 2 dináros bélyeggel és fenti számra hivatkozással december 15-iki déli 12 órájáig az igazgatóság I. osztályához intézendők. Az igazgatósági pénztárnál 100 dinár bántópenz fizetendő. Bővebbet a VIII. osztályban.

Megszüntetik a hajózást a Begán. A beállott hideg időjárásra való tekintettel értesítik az érdekelteket a folyamhajózási hivatal, hogy a hideg időjárás állandosulása esetén a Bega-csatornán lévő összes duzzasztóműveket lebocsátják és a hajózást megszüntetik. Figyelmeztetik az érdekelteket, hogy ezen esethez számoljanak és az uszóművekkel eszerint rendelkezzenek. A duzzasztóművek esetleges lebocsátását a „Hidrotechniski Odjeljak” idejekorán közhírré fogja tenni.

Kiskoru prefektus. Temesvárról jelentik, hogy a román király Máramarosvármegye prefektusává (főispánjává) a huszonkét éves Ferizán R. bölcsészettanhallgatót nevezte ki.

Lezuhant aviatikus. A párisi „Michellin” cég által rendezett 3000 kilométeres távrepülésen Damellincourt a híres aviatikus, akinek a háboru alatt több mint 300 esetben sikerült a német lövészárkok mögé jutnia — lezuhant és szörnyethalt.

Tiltakozás Amerika cseh követe ellen. Prágai tudósítónk jelenti: A cseh nemzetgyűlésen felszólalt Myslivec cseh néppárti képviselő és erős kritika alá vette Amerikának azt az elhatározását, hogy egy Einstein nevű zsidót küld Csehországba követnek. A lebecsülésnek olyan mértéke ez, — mondotta Myslivec — amlyent eddig csak Törökországgal szemben tanúsítottak az Egyesült Államok. A zsidók befolyása Csehországban — mondja Myslivec — ugyis elég nagy. Annak idején Herique francia tábornoknak is távoznia kellett Csehországból, mert egy bolsevista mellett egy zsidót is kivégeztetett. Myslivec több figyelmet várt volna az Egyesült Államoktól.

Védelem a venerikus betegségek ellen. A csehszlovák vöröskereszt egyesület a miniszterelnökség protekturátusa alatt és a genfi liga védnökségével december 4—10-ig Prágában egy venerologiai kongresszust tart, melyhez már eddig is Lengyelország, Görögország, Jugoszlávia és Bulgária delegátusait bejelentették.

Megszűnt a berlini villamossági munkások sztrájkja. Berlinből jelentik: A villamossági munkások sztrájkja miatt a villamos művek órákon át szüneteltek, úgy hogy este Berlinben villamos világítás sem volt. A tárgyalások a munkások és a munkaadók közt azonnal megindultak, melyek késő éjjel meg egyezékre is vezettek és a munkások a villamos művekben a munkát újból felvették.

Dr. Kumanudi beszámol a legujabb pénzügyi helyzetéről

Dr. Kumanudi Koszta pénzügyminiszter tegnap érdekes beszámolót mondott a demokráta klubban az ország pénzügyi politikájáról. Bevezetésül előadta, hogy a kormányban a pénzügyminiszter tölti be a leghálátlanabb keretet, mert naponta 6 órán át, egyfolytában csak aktákat kell aláírnia, anélkül, hogy tartalékokról tudomást szerezne. Ezután a költségvetésről beszélt és főképpen a kiadásokat érintette. Az állami menielepek másfél millióval többet igényelnek az ide, a rokkantak segélyezésére az állam 1921-ben 360 milliót költött el, a fogházak, iskolák és kórházak kiadásai az idén megkétszereződtek. Mindamellett az állam kiadásai nem olyan nagyok, mint más európai államokban. A csehszlovákoknak ez évben 14 millió lakosra kétszer oly nagy költségvetésük van, a deficit pedig 4 milliárd cseh koronát tesz ki (nálunk csak 200 millió dinárt). Mindamellett ma áldozato-

kat hoz népünk, amelyeknek gyümölcsét csak a jövő generáció fogja élvezni. És végül nem költünk oly sokat, mint más országokban. A külügyminiszteriumnak a kormány 35 milliót szavazott meg, míg Csehszlovákiában a kormány erre 3 milliárdot áldozott.

A valuta eséséről ezt jegyezte meg: Az esés főoka a behozatalban, kivitelben, a belső válságban és a spekulációban keresendő. Másodsorban a tulsok papírpénz az esésnek az oka. Kereskedelmünk egészségtelen mederben folyik, nincs kivitelünk. A dinár kursusa ma bankjaink kezében van, azok állapítják meg egymásközt. Némely bank dollárokat is csempészett, amiről a pénzügyminiszternek bizonyítékai is vannak.

A pénzügyminiszter végül kijelentette, hogy a hivatalnokok és katonák számát csökkenteni kell.

Hughes tervezetének győzelme

Washington, nov. 30. Hughes tervezete minden egyes részletében és valamennyi céljával az egész vonalon győzelmeskedett. Anglia és Japán minden kifogása ellenére feltehető, hogy az elvi megegyezés alapján a részletek kérdésében is megállapodásra jutnak. Hihetőleg a tengeralattjárók problémáját is meg fogják oldani.

Washington, nov. 30. Harding elnök most hivatalos formában javasolta a külföldi követségeknek, hogy a jelenlegi

értekezletet alakítsák át állandó évenkénti konferenciává, amelyen évről évre letárgyalnák mindazon kérdéseket, amelyek a nemzetek jó egyetértését megvárhatnák. Harding még kijelentette, hogy különböző személyiségekkel tárgyal ezen tervéről és a válaszok meg erősítették azon reményét, hogy szándékával az egész világ egyetért. Harding a jövő konferenciára a kis államokat is szándékozik meghívni.

A budapesti betétek sorsa.

Bácska megye alispánja november 27-én Zomborba összehívta a bácskai és bánati pénztintézeteket, hogy az 1918. október 31-ig Budapestben elhelyezett betétek és folyószámla követelések visszafizetésének feltételeiről tárgyaljanak. Budapestről a T. E. B. E. is elküldte megbízottját, aki a nagy számban megjelentekkel közölte, hogy a budapesti pénztintézetek egy 70 százalékos kvótát ajánlanak fel. E fellett élénk vita indult meg és a bankok a felajánlott 70 százalékos kvótát a horvátokkal már régebben megkötött 83 százalékos kvótát követték. Végül abban állapodtak meg, hogy a bankok követeléseik és tartozásuk végösszegét beletérjessék a megyei alispánhoz és egy szikkétköri albizottságot fognak kiküldeni, amely ezt fel fogja dolgozni. Ennek megtörténte után a pénztintézeteket újabb értekezletre hívják majd össze, amelyen a budapesti megbízott újból meg fog jelenni. Alapos a remény, hogy a megállapodás megtörténik és így a közhétség végre hozzájut betéteikhez.

A magyar cserefoglyok Moszkvában. Braszóából jelentik: A „Világosság” szociálista napilap közlése szerint az első kommunista cserezállítmány megérkezett Moszkvába. A pályaudvaron Kun Béla üdvözölte őket, aki, mint a halálraítelt Boros F. László hírlapíró írja, „a meghatótságtól könnyezve, alig tudott mondani néhány szót.” A magyar szállítmányt a „Harmadik Internacionálé” körhözban helyezték el, ahol fehérművel látták őket. A fürdés után Radek tartott üdvözlő beszédet, amelyre Nyisztor György válaszolt.

A csehszlovák mozgósítás epizódjaiból. Prágából írják: A Tjibuna jelentése szerint a csehszlovák mozgósítás elől kilenc ezer német csehállampolgár szökött át Németországba. Amennyiben a szökevények visszavetnének Csehországba, le fogják tartóztatni őket, megbüntetésükre azonban aligha kerül sor, minthogy a csehszlovák kormány általános amnesztia előkészítésén dolgozik.

A Landru-pör fináléja. Párisból jelentik: A Landru pörben a főállományész halálbüntetés kiszabását indítványozta.

Ma csütörtökön délután 3—6-ig és 8—11-órál vendégtáncgyakorlat a céllövészet tancstermében.

Kommunista a párisi községnácban. Párisból jelenti a Rit: Badina kommunistát megválasztották a párisi községnác tagjává 857 szavazattal a radikálpárti jelölt 831 szavazatával szemben.

Jön az Apollóba november 8—14-ig Prometheus, 2 részben, Gunnar Toinás legnagyobb filmje.

Az utlevéllgy nemzetközi rendezése. Grätzban a napokban nemzetközi utlevéllgyi értekezlet lesz, amelyen az utlevéllkérés egységes rendezését fogják megvitatni.

Cáfollják a Stinnes csoport magyar hírlapvásárlását. Budapesti tudósítónk táviratozza: A napokban elterjedt és erősen tartotta magát az a hír, hogy a Stinnes-pénzcsoport megvásárolta az Az Est, a Magyarország és a Pest napló című lapok tulajdonjogát. A Magyarország tegnap délután megjelent száma leghatározottabban megcáfolja ezt a hírt.

Dr. Rigó Pokrowskaja és Matasics dal és zeneestéje dec. 3-án lesz a Szloboda vigadóházban. Jegyeket erre a nem mindennapi zenei eseményre ajánlatos már most megvásárolni a Lipkovicz trafikban, vagy az Erzsébet mozi irodájában.

Lloyd George vashingtoni útját, az angol lapok jelentései szerint december 10-ig elhalasztották.

Nagy szerencsétlenség egy amerikai színház építésénél. Newyorkból jelentik: Az épülőfélben levő brooklini új színház összeomlott és a romok huszonöt munkást temettek be.

Erzsébet, 2—4—5-ig Éjjeli órját. Rendkívül izgalmas amerikai rendőrfilm 5 felvonásban. A főszerepben: Milton Ross.

AMERIKAI BAR ORFEUM

Folyó évi november hó 17-étől teljesen új szenzációs műsor. Új erők. Világhírű attrakciók. — Kezdeté este 10 órakor. 1749

APOLLO-MOZI

december 1-4

A cirkusz herceg

Dráma 5 felvonásban.

Börgarnitura

kerestetik megvételre. Ajánlatok sürgősen MÖSINGER filmrodába kéretnek Hotel Sloboda.

ELADÓ

egy jókarban levő Amerikai Overland gyártmányú 4 ülésű 25-28 PH. autót. Jutányos árban. — Érdeklődni lehet

JOVAN TOTOVITY
Kra j Petra (Kossuth L.) u. 29.

TELEFON HÍVÓSZÁM: 350

HÚSVÁGÓGÉPEK

legjobb minőségben, fűtesővek, könyökcsovek, kecsirugóacél, kész kecsirugó, lópatkó, patkósarok, sazi patkószeg, sinvas, valódi Winter-tengely, meretlenez, fekete 1/2-5 mm. tető és zárlemezek, fehér horgány és horgányozott lemezek, épület és burorvasalások, valamint egyéb varrások nagy választékban legjutányosabb áron 1315-1-0

kaphatók KUSZLI GYULA

vaskereskedésében, Novisad, Temerini-utca 8. sz. (A hét csillag vendéglővel szemben.)

KÜLDÖNCZFIU

azonnal alkalmazást nyer a TÖZSDEÜGYNÖKSÉGI IRO-
1915 DÁBAN Kralj Petár ul. 1. I. em.

INGYEN kap egy 35.- koronás MÉHÉSZ NAPTÁRT

1922. évre, ha a kethetenként megjelenő „MÉH” méhészeti szaklapra évi 20.- dinárért 4 előfizetést gyűjt s a 80.- dinár a „MÉH” kereskedelmi vállalatához Bačfeldvarac — beküldi! 1902-1-2

Ipar- és Kereskedelmi Takarékpénztár Részvény-Társaság :- Novi-Sad.

Alapítke . . . 6 millió korona
Tartalékok . . . 45 . . .
Birtélttomány . 40 . . .

Az Ipar és Kereskedelmi Takarékpénztár értesíti t. ügyfeleit, hogy a nála jegyzett 7% -os állami beruházási köicsönkötvények a pénztári ellátmervény bevezoláltatása ellenében november 22-től kezdve kiadatnak. 332

Megérkeztek! Megérkeztek!
1905-1-3

CZIPŐK!

FILZ házi magas és fél, valamint a kipróbált NŐI SZÖVETBETÉTES czipők páronként 250.— kor. árban. VIZÁLLO férfi- és fiu-bakkancsok. Férfi és női box-czipők, gyermek-czipők a LEGOLCSOBB napi árban minden számban kaphatók. Mérték szerinti czipők kívánatra minden kivitelben. Javításokat azonnal elinté-
zünk. — Dusan felszerelt RÖFÖS ÁRU RAKTÁRUNKAT a n. é. kö-
zönség szives figyelmébe ajánljuk.

Profuma Testvérek

czipő- és rőfösáru-kereskedése Novisad, Zsidó-utca 4. sz. a városházával szemben.

Igen olcsó árak nagybani vételnél.

Buziási természetes szénsav

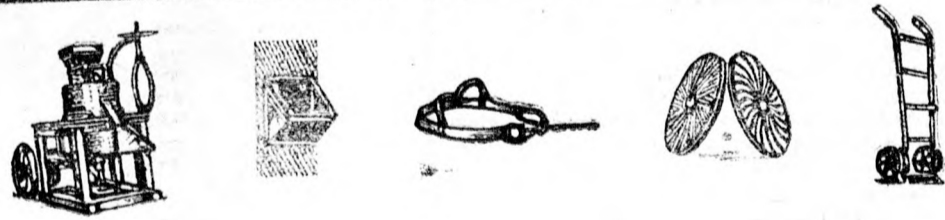
10 kilónként 340.— korona
— árban kapható —

Bauer Gyula sörnagyhereskedő-

nél Novisad. Saját üres tar-
tályok töltésre elfogadtanak. 9-12
1766

Harisnyákban, keztyükben

kötött kabátokban és trikó árukban a legol-
csóbb bevásárlási forrás **KLEIN JENŐ,**
Novisad, Jevrejska (Rákóczi)-utca 13. szám. 1757

Erdős Henrik és Társa

Telefon 335. NOVISAD. Temerinska u. 8.

Malomfelszerelési cikkek.

1871

Nyomatott a „Gutenberg” könyvnyomdában, Novisad (Szabadság-tér 1.) II. udvar.

4
L
lamänn
idöben
ter teg
örséghe
ügyébe
latatok
megint
igazgi
gött le
pült n
is meg
azonb
igazga
hoz, t
kást.
mald
kiuta
gráci
több
kluta
prop
Az
1921
Veli
érke
sára
100
vétu
fen
del
int
dir
on
A
ter
hc
Be
le
m
g
re
le
je